

BARBARUS (9) *sb m*

Barbarus (2) *n-pers*; **barbar** *a.* barbarus (7).

Oba a jasne.

sg N Barbarus (1). $\diamond$ *A Barbarusa* (1). $\diamond$ *I barbar(e)m* (1). $\diamond$ *pl N barbarowie* (1) *WujNT*, *barbary* (1) *BielKron*. *D barbar(o)m* (2). $\diamond$ *A barbary* (1). $\diamond$ *A a. I barbary* (1) *BielSpr*.

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z tych samych przykładów).

1. *W starożytności człowiek nie należący do cywilizacji grecko-rzymskiej, barbarzyńca, cudzoziemiec* [*Barbari etiam dicuntur, Którzy nie są żydowskiego, greckiego i łacińskiego języka umiętni; Barbaricus, Fere idem quod Barbarus, Graeci olim omnes alios populos barbaros vocabant, Et, item Romani, qui non essent Latini Mącz 23b*] [*barbarus Łac śr*] (4) : *GliczKsiąż* F5; *A* *thák łufzniey nam iáko fláchetnieyńzego rodzáiu/ niżli wy nam iáko bękárci włáwnym łynom á Grecy Bárbárom/ rofkázowác będzye. BielKron 101v; BielSpr 28v; A oni obcy (marg) bárbárowie. L. G. ták zwali Graekowie wńzyłtki inne narody, ktorzy nie łá Graekowie. (-) ludzie okázowáli nam nie ledá ludzkość. WujNT Act 28/1.*

2. *Nie mający kultury, nieokrzesany; poganin* (3) : *Czemułcie łercá łtráľzliwego/ załz z łíftu nie rozumiecie iż ci Bárbáry łtráľzłá BielKron 124.*

Wyrażenie: »gruby barbarus«: Gdzye [na Podolu albo Ukrainie] yáko we dnye y wnocy z wyelką pilnołcyá dla dobrá rzeczy połpolitey krzesćiyáńłkyey [...] nie przyacyele Tátáry grube Bárbáry/ y inłłe łłumyá a vpádzáya GliczKsiąż K7v.

Szereg: »barbarus a Tatarzyn; Tatarzyn, barbarus« (1 : 1) GliczKsiąż K7v; Niemáľz w tym to kołłciele roźnice żadney/ miedzy Krolem á poddányym/ miedzy Pánem á vbogim/ miedzy żydem á Grekiem/ miedzy Bárbárem á Tátáryzynom ReszPrz 28. Cf »gruby barbarus«.

3. *n-pers* (2) : *I takiełz miał [św. Franciszek] dwánałłcie Apołłołow/ ktorym tákowe imioná byłly włáłne. Piotr Kátáńányłki/ Ian s Káľtelle/ Filip długi/ Bráth Bárbárus KrowObr 145; BielKron 312.*

Synonim: 2. poganin.

Cf BARBARZYNIEC